

Decoding

MAHARASHTRA STATE EXCISE EXAM 2023

राज्य उत्पादन शुल्क परीक्षा 2023

समाविष्ट

- ▶ पदसंख्या
- ▶ वेतनश्रेणी
- ▶ शैक्षणिक अर्हता
- ▶ शारीरिक पात्रता
- ▶ अभ्यासक्रम
- ▶ परीक्षेचे स्वरूप
- ▶ परीक्षेचे टप्पे
- ▶ लेखी परीक्षेकरीता नकारात्मक गुणदान
- ▶ निवड प्रक्रिया
- ▶ परीक्षा शुल्क
- ▶ मॉडेल प्रश्नपत्रिका (उत्तरासहित)

Decoding Maharashtra State Excise Exam 2023

राज्य उत्पादन शुल्क पदसंख्या

उमदेवार महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत भरण्यात येणाऱ्या पदांच्या रिक्त जागांचा तपशील खालील तक्त्यात पाहू शकतात.

1. राज्यस्तरीय संवर्गातील पदे

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 रिक्त जागांचा तपशील	
पदाचे नाव	पद संख्या
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	5
लघुटंकलेखक	18
जवान, राज्य उत्पादन शुल्क	568
जवान नि वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क	73

2. जिल्हास्तरीय संवर्गातील पदे

पदाचे नाव	पद संख्या
चपराशी	53

राज्य उत्पादन शुल्क वेतनश्रेणी

उमदेवार महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत भरण्यात येणाऱ्या पदांच्या वेतनश्रेणीचा तपशील खालील तक्त्यात पाहू शकतात.

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 वेतन	
पदाचे नाव	वेतन श्रेणी
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S15: 41800-132300
लघुटंकलेखक	S8: 25500-81100
जवान, राज्य उत्पादन शुल्क	S7: 21700-69100
जवान नि वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क	S7: 21700-69100
चपराशी	S1: 15000-47600

राज्य उत्पादन शुल्क शैक्षणिक अर्हता

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 मध्ये जाहीर झालेल्या प्रत्येक पदासाठी आवश्यक शैक्षणिक पात्रता वेगवेगळी असून ती खालील तक्त्यात दिली आहे.

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 शैक्षणिक अर्हता	
पदाचे नाव	शैक्षणिक अर्हता
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण. लघुलेखनाचा वेग किमान 100 शब्द प्रति मिनिट आणि इंग्लिश टंकलेखनाचा वेग किमान 40 शब्द प्रति मिनिट किंवा मराठी टंकलेखनाचा वेग किमान 30 शब्द प्रति मिनिट, या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र.

लघुटंकलेखक	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण. लघुलेखनाचा वेग किमान 80 शब्द प्रति मिनिट आणि इंग्लिश टंकलेखनाचा वेग किमान 40 शब्द प्रति मिनिट किंवा मराठी टंकलेखनाचा वेग किमान 30 शब्द प्रति मिनिट, या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र.
जवान, राज्य उत्पादन शुल्क	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण.
जवान नि वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क	<ul style="list-style-type: none"> 07 वी उत्तीर्ण व वाहन चालवण्याचा परवाना
चपराशी	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण.

राज्य उत्पादन शुल्क शारीरिक पात्रता

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत जवान, राज्य उत्पादन शुल्क व जवान-नि-वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क या संवर्गातील पदांसाठी अर्ज करणाऱ्या उमेदवारांनी खालील शारीरिक पात्रता धारण करणे आवश्यक आहे

मापदंड	पुरुष	महिला
उंची	165 सेमी	160 सेमी
छाती	न फुगविता 79 सेमी (किमान) व फुगवून छातीतील किमान प्रसरण 5 सेमी आवश्यक	लागू नाही
वजन	लागू नाही	50 किलो

राज्य उत्पादन शुल्क अभ्यासक्रम

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अधिसूचनेत राज्य उत्पादन शुल्क भरती परीक्षेचा अभ्यासक्रम 2023 जाहीर झाला आहे. सर्व विषयातील घटक व उपघटक खालील तक्त्यात देण्यात आले आहे.

विषयाचे नाव	घटक व उपघटक
बुद्धिमापन चाचणी	उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो याचा अंदाज घेण्याच्या दृष्टीने सदर प्रश्न विचारण्यात येतील.
सामान्य ज्ञान	महाराष्ट्राचा भूगोल, भारताचा भूगोल, आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह, नागरीकशास्त्र, विज्ञान व चालू घडामोडी
मराठी	सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्प्रचार यांचा अर्थ, वाक्यात उपयोग तसेच उताऱ्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
इंग्रजी	Common vocabulary, Sentence structure, Grammar, Use of Idioms & Phrases and their meaning, and Comprehension of passage

राज्य उत्पादन शुल्क परीक्षेचे स्वरूप

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने जाहीर केलेल्या अधिसूचनेनुसार आता पहिले ऑनलाईन परीक्षा होणार असून परीक्षेचे स्वरूप खाली दिले आहे.

राज्य उत्पादन शुल्क भरती परीक्षेचे स्वरूप 2023 (लघुलेखक व लघुटंकलेखक):

टप्पा 1: लेखी परीक्षा

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत लघुलेखक व लघुटंकलेखक पदाची पहिले ऑनलाईन लेखी परीक्षा व त्यानंतर 80 गुणांसाठी लघुलेखक व लघुटंकलेखक या पदासाठी 1:10 या प्रमाणात लघुलेखन चाचणीसाठी बोलावण्यात येणार आहे. सदर पदाची परीक्षा एकूण 120 गुणांची होणार असून यात बुद्धिमापन चाचणी, सामान्य ज्ञान, मराठी व इंग्रजी या विषयावर प्रत्येकी 30 प्रश्न (प्रत्येक प्रश्न 1 गुणांसाठी) विचारल्या जाणार आहे.

विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	एकूण गुण	परीक्षेचे माध्यम	कालावधी
बुद्धिमापन चाचणी	30	30	मराठी व इंग्रजी	1 तास 30 मिनिटे
सामान्य ज्ञान	30	30	मराठी व इंग्रजी	
मराठी	30	30	मराठी	
इंग्रजी	30	30	इंग्रजी	
एकूण	120	120		

- लेखी परीक्षा ही वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची असेल.
- परीक्षेत एक चतुर्थांश (1/4) निगेटिव्ह मार्किंग राहणार आहे.
- उमेदवारांना 1 तास 30 मिनिटे (90 मिनिटे) एवढा कालावधी असेल
- परीक्षेचा दर्जा हा माध्यमिक शाळांत परीक्षेएवढा असेल.
- बुद्धिमापन चाचणी व सामान्य ज्ञान हे विषय दोन्ही मराठी व इंग्रजी भाषेतून असतील.
- उत्तीर्ण होण्यासाठी उमेदवारांना किमान 45% गुण मिळवणे आवश्यक आहे.

टप्पा 2: लघुलेखन कौशल्य व्यावसायिक चाचणी

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत लघुलेखक व लघुटंकलेखक पदाची 80 गुणांसाठी लघुलेखन कौशल्य व्यावसायिक चाचणी घेण्यात येईल.

राज्य उत्पादन शुल्क भरती परीक्षेचे स्वरूप 2023 (जवान व जवान-नि-वाहनचालक):

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत जवान व जवान-नि-वाहनचालक पदाची पहिले ऑनलाईन लेखी परीक्षा व त्यानंतर 1:10 या प्रमाणात शारीरिक चाचणी / मैदानी चाचणी घेण्यात येणार आहे. जवान-नि-वाहनचालक पदाची परीक्षा एकूण 120 गुणांची होणार असून यात बुद्धिमापन चाचणी, सामान्य ज्ञान, मराठी व इंग्रजी या विषयावर प्रत्येकी 30 प्रश्न (प्रत्येक प्रश्न 1 गुणांसाठी) विचारल्या जाणार आहे. जवान-नि-वाहनचालक पदाच्या परीक्षेचे स्वरूप खाली प्रदान करण्यात आले आहे. त्यानंतर या उमेदवारांची हलके व जड वाहन चालवणे ही फक्त अहर्ताकारी परीक्षा आहे.

टप्पा 1: लेखी परीक्षा

जवान व जवान-नि-वाहनचालक पदाची पहिले ऑनलाईन लेखी परीक्षेचे स्वरूप खालीलप्रमाणे आहे.

विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	एकूण गुण	परीक्षेचे माध्यम	कालावधी
बुद्धिमापन चाचणी	30	30	मराठी व इंग्रजी	1 तास 30 मिनिटे
सामान्य ज्ञान	30	30	मराठी व इंग्रजी	
मराठी	30	30	मराठी	
इंग्रजी	30	30	इंग्रजी	
एकूण	120	120		

नोट:

- लेखी परीक्षा ही वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची असेल.
- परीक्षेत एक चतुर्थांश (1/4) निगेटिव्ह मार्किंग राहणार आहे.
- उमेदवारांना 1 तास 30 मिनिटे (90 मिनिटे) एवढा कालावधी असेल
- परीक्षेचा दर्जा हा सर्वसाधारण शैक्षणिक अहार्तेनुसार परीक्षेएवढा असेल.
- बुद्धिमापन चाचणी व सामान्य ज्ञान हे विषय दोन्ही मराठी व इंग्रजी भाषेतून असतील.
- उत्तीर्ण होण्यासाठी उमेदवारांना किमान 45% गुण मिळवणे आवश्यक आहे.

टप्पा 2: मैदानी चाचणी / शारीरिक चाचणी

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत जवान व जवान-नि-वाहनचालक पुरुष उमेदवारांसाठी मैदानी चाचणी / शारीरिक चाचणी मधील क्रिया व त्यांचे गुण खाली देण्यात आले आहे.

शारीरिक चाचणी (पुरुष)	
1.5 किमी धावणे	30 गुण
100 मीटर धावणे	30 गुण
गोळाफेक	20 गुण
एकूण गुण	80 गुण

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत जवान व जवान-नि-वाहनचालक महिला उमेदवारांसाठी मैदानी चाचणी / शारीरिक चाचणी मधील क्रिया व त्यांचे गुण खाली देण्यात आले आहे.

शारीरिक चाचणी (महिला)	
1 किमी धावणे	30 गुण
100 मीटर धावणे	30 गुण
गोळाफेक	20 गुण
एकूण गुण	80 गुण

टप्पा 3: विशेष प्राविण्य अर्हताकारी (Qualifying) चाचणी (फक्त जवान-नि-वाहनचालक पदासाठी)

1. हलके मोटार वाहन चालविणे
2. जड मोटार वाहन चालविणे

राज्य उत्पादन शुल्क भरती परीक्षेचे स्वरूप 2023 (चपराशी):

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत चपराशी या पदाची परीक्षा एकूण 200 गुणांची घेण्यात येणार आहे. बुद्धिमापन चाचणी, सामान्य ज्ञान, मराठी व इंग्रजी या विषयावर प्रत्येकी 50 प्रश्न याप्रमाणे एकूण 200 प्रश्न विचारल्या जाणार आहेत. चपराशी पदाच्या परीक्षेचे स्वरूप खालीलप्रमाणे आहे.

विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	एकूण गुण	परीक्षेचे माध्यम	कालावधी
बुद्धिमापन चाचणी	50	50	मराठी व इंग्रजी	02 तास
सामान्य ज्ञान	50	50	मराठी व इंग्रजी	
मराठी	50	50	मराठी	
इंग्रजी	50	50	इंग्रजी	
एकूण	200	200		

- लेखी परीक्षा ही वस्तुनिष्ठ स्वरूपाची असेल.
- परीक्षेत एक चतुर्थांश (1/4) निगेटिव्ह मार्किंग राहणार आहे.
- उमेदवारांना 2 तास एवढा कालावधी असेल.
- परीक्षेचा दर्जा हा माध्यमिक शाळांत परीक्षेएवढा असेल.
- बुद्धिमापन चाचणी व सामान्य ज्ञान हे विषय दोन्ही मराठी व इंग्रजी भाषेतून असतील.
- उत्तीर्ण होण्यासाठी उमेदवारांना किमान 45% गुण मिळवणे आवश्यक आहे.

राज्य उत्पादन शुल्क परीक्षेचे टप्पे

राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 अंतर्गत जवान, जवान-नि-वाहनचालक, लघुलेखक (निम्नश्रेणी), लघुटंकलेखक आणि चपराशी या संवर्गातील रिक्त पदांची भरती होणार असून पदानुसार परीक्षेचे टप्पे खाली देण्यात आले आहे.

पदाचे नाव	टप्पे	एकूण गुण	इतर माहिती
जवान आणि जवान-नि-वाहनचालक	<ul style="list-style-type: none"> ● लेखी परीक्षा (120 गुण) ● शारीरिक चाचणी / मैदानी चाचणी (80 गुण) 	200 गुण	<ul style="list-style-type: none"> ● शारीरिक चाचणी / मैदानी चाचणी साठी लेखी परीक्षेतील उत्तीर्ण 1:10 प्रमाणात उमेदवारांना बोलावण्यात येईल

	<ul style="list-style-type: none"> हलके व जड वाहन चालवणे (फक्त जवान-नि-वाहनचालक पदासाठी) 		<ul style="list-style-type: none"> हलके व जड वाहन चालवणे ही फक्त अर्हताकारी परीक्षा आहे.
लाघुलेखक (निम्नश्रेणी) आणि लघुटंकलेखक	<ul style="list-style-type: none"> लेखी परीक्षा (120 गुण) लघुलेखन कौशल्य चाचणी (80 गुण) 	200 गुण	<ul style="list-style-type: none"> लघुलेखन कौशल्य चाचणी साठी लेखी परीक्षेतील उत्तीर्ण 1:10 प्रमाणात उमेदवारांना बोलावण्यात येईल
चपराशी	<ul style="list-style-type: none"> लेखी परीक्षा (200 गुण) 	200 गुण	-

- लेखी परीक्षेकरीता नकारात्मक गुणदान
- निवड प्रक्रिया
- परीक्षा शुल्क
- मॉडेल प्रश्नपत्रिका (उत्तरासहित)

राज्य उत्पादन शुल्क लेखी परीक्षेकरीता नकारात्मक गुणदान

राज्य उत्पादन शुल्क लेखी परीक्षेकरीता नकारात्मक गुणांकन पद्धती असणार आहे. त्याबद्दल सविस्तर माहिती खाली दिलेली आहे.

- प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरिता 25% किंवा 1/4 एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
- वरीलप्रमाणे कार्यपद्धतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णाकात आली तरीही ती अपूर्णाकातच राहिल व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
- एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरीत असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पद्धत लागू असणार नाही.

राज्य उत्पादन शुल्क निवड प्रक्रिया

राज्य उत्पादन शुल्क भरतीसाठी निवडप्रक्रिया खाली दिलेली आहे.

- लघुलेखक (निम्नश्रेणी) व लघुटंकलेखक या पदाकरिता अर्ज केलेले जे उमेदवार लेखी परीक्षेत किमान 45% गुण मिळवून लेखी परीक्षा उत्तीर्ण होतील, त्यांच्यापैकी गुणवत्ता क्रमानुसार प्रसिद्ध केलेल्या जाहिरातीतील प्रवर्ग निहाय नमुद केलेल्या पद संख्येच्या 1:10 या कमाल प्रमाणात प्रवर्ग निहाय उमेदवारास लघुलेखनाची कौशल्य चाचणीसाठी पात्र ठरविण्यात येईल.
- लघुलेखक (निम्नश्रेणी) व लघुटंकलेखक, राज्य उत्पादन शुल्क या संवर्गातील पदांवर निवड करताना लेखी परीक्षा आणि लघुलेखन कौशल्य व्यावसायिक चाचणी पडताळणी नंतर मिळालेल्या गुणांची एकत्रित बेरीज करून गुणानुक्रमे निवड यादी अंतिम करण्यात येईल.
- जवान, राज्य उत्पादन शुल्क व जवान-नि-वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क या पदा करिता अर्ज केलेले जे उमेदवार लेखी परीक्षेत किमान 45% गुण मिळवून लेखी परीक्षा उत्तीर्ण होतील, त्यांच्यापैकी गुणवत्ता क्रमानुसार प्रसिद्ध केलेल्या जाहिरातीतील प्रवर्ग निहाय नमुद केलेल्या पद संख्येच्या 1:10 या कमाल प्रमाणात प्रवर्ग निहाय उमेदवारास शारिरीक पात्रता पडताळणी व शारिरीक चाचणीसाठी पात्र ठरविण्यात येईल.
- जवान, राज्य उत्पादन शुल्क व जवान-नि-वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क या संवर्गातील पदांवर निवड करताना लेखी परीक्षा आणि शारिरीक पात्रता पडताळणी नंतर होणाऱ्या मैदानी चाचणीत मिळालेल्या गुणांची एकत्रित बेरीज करून गुणानुक्रमे निवड यादी अंतिम करण्यात येईल.
- सेवा भरतीची संपूर्ण प्रक्रिया खालील सेवा प्रवेश नियम अथवा तदंतर शासनाकडून वेळोवेळी करण्यात येणा-या सुधारण तसेच शासनाकडून सुधारण्यात येणा-या कार्यनियमावलीतील तरतुदीनुसार राबविण्यात येईल :-
 - स्वीय सहायक गट ब "उच्चश्रेणी लघुलेखक-गट ब "निम्नश्रेणी लघुलेखक-गट आणि लघुलेखक- गट क पदांचे (सेवाप्रवेश) नियम, 1997
 - राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील निरीक्षक, दुय्यम निरीक्षक, पेटी ऑफिसर, जवान नि वाहनचालक आणि जवान पदांचे (सेवाप्रवेश) नियम, 1992 व राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे परिपत्रक क्रमांक इएसटी 1122/ जवान भरती 2022/32/ 2-अ-3, दि. 28 मार्च, 2023.
 - महाराष्ट्र शासनाच्या विभागातील व त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयातील गट ड पदांचे (सेवाप्रवेश) नियम, 2017
- अंतिम निवड यादी तयार करताना समान गुण धारण करणाऱ्या उमेदवारांची क्रमवारी (Ranking) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक प्रानिमं 1216/प्र.क्र.65/16/13-अ, दि.13.06.2018 मधील अनुक्रमांक 11 मधील तरतुदीनुसार निश्चित करण्यात येईल.

- जवान, राज्य उत्पादन शुल्क, जवान-नि-वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क, लघुलेखक (निम्नश्रेणी) व लघुटंकलेखक हे राज्यस्तरीय संवर्ग आहेत. या संवर्गातील पदांची निवड ही राज्यस्तरीय प्रक्रिया असून निवड यादी देखील राज्यस्तरीय असेल म्हणजेच सदर पदांवर निवड झालेले उमेदवार संपुर्ण राज्यात नियुक्तीस पात्र असतील.
- चपराशी हे जिल्हास्तरीय संवर्ग आहे. त्यामुळे जरी सदर भरती प्रक्रिया राज्यस्तरावरून एकत्रितरित्या राबविली जात असली तरी सदर संवर्गाची निवड यादी तयार करताना त्या त्या जिल्ह्यात भरावयाच्या पदांचा विचार करून, प्रत्येक जिल्ह्याची स्वतंत्र निवड यादी तयार करण्यात येऊन त्यानुसार प्रत्येक जिल्ह्याची स्वतंत्र निवड यादी जाहीर केली जाईल. उमेदवारास मिळालेले गुण त्याने अर्ज केलेल्या जिल्ह्याकरीताच विचारार्थ घेतले जातील व त्याचा अन्य जिल्ह्यातील निवड यादीशी कोणताही संबंध असणार नाही.

राज्य उत्पादन शुल्क परीक्षा शुल्क

महाराष्ट्र राज्य उत्पादन शुल्क भरती 2023 साठी अर्ज शुल्क खाली दिले आहे.

पदाचे नाव	अराखीव	राखीव
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	900	810
लघुटंकलेखक	900	810
जवान, राज्य उत्पादन शुल्क	735	660
जवान नि वाहनचालक, राज्य उत्पादन शुल्क	800	720
चपराशी	800	720

राज्य उत्पादन शुल्क मॉडेल प्रश्नपत्रिका (उत्तरासहित)

Maharashtra Excise Department Jawan, Steno Typist and Stenographer Mock 02 - Marathi

Q1. खाली एक पद गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो ती मालिका पूर्ण करेल.

API, CRK, ETM, ?, IXQ

- (a) HUP
- (b) GVO
- (c) IVP
- (d) IUO

Q2. दिलेल्या पर्यायांमधून संबंधित शब्द/अक्षरे/संख्या निवडा.

ET : VG :: NO : ?

- (a) IM
- (b) MI
- (c) ML
- (d) LM

Q3. दिलेल्या पर्यायांमधून संबंधित शब्द/अक्षरे/संख्या निवडा.

97 : 63 :: 67 : ?

- (a) 38
- (b) 56
- (c) 42
- (d) 45

Q4. खालील प्रश्नांसाठी. दिलेल्या पर्यायांमधून विषम शब्द/अक्षरे/संख्या जोडी शोधा.

- (a) 636
- (b) 749
- (c) 864
- (d) 989

Q5. खालील प्रश्नांसाठी. दिलेल्या पर्यायांमधून विषम शब्द/अक्षरे/संख्या जोडी शोधा.

- (a) दमण आणि दीव
- (b) पुडुचेरी
- (c) दिल्ली
- (d) चेन्नई

Q6. जर 27 डिसेंबर 2009 हा गुरुवार होता, तर 1 मार्च 2010 रोजी आठवड्याचा कोणता दिवस होता?

- (a) गुरुवार
- (b) शुक्रवार
- (c) सोमवार
- (d) सोमवार

Q7. एक माणूस पूर्वेकडे तोंड करून आहे. तो 270 अंश घड्याळाच्या दिशेने वळतो आणि नंतर उजवीकडे वळतो. शेवटी, तो घड्याळाच्या विरुद्ध दिशेने 90 अंश वळतो. तो आता कोणत्या दिशेला आहे?

- (a) पश्चिम
- (b) दक्षिण
- (c) उत्तर
- (d) पूर्व

Q8. दिलेल्या अक्षर मालिकेतील अंतरावर अनुक्रमे ठेवल्यास अक्षरांचा कोणता संच पूर्ण करेल?

p_rt_rr_p_rt

- (a) rptr
- (b) rrrtp
- (c) ptrr
- (d) tprt

Q9. एक टर्म गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो मालिका पूर्ण करेल.

TP, UQ, WS, ZV, ?

- (a) EY
- (b) DZ
- (c) CY
- (d) CZ

Q10. एक टर्म गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो मालिका पूर्ण करेल.

RP, DM, SQ, CL, TR, ?

- (a) AJ
- (b) US
- (c) DM
- (d) BK

Q11. एक टर्म गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो मालिका पूर्ण करेल.

?, रॉकेल, डिझेल, वंगणाचे तेल

- (a) काच
- (b) डांबर
- (c) पेट्रोल
- (d) मेण

Q12. एक टर्म गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो मालिका पूर्ण करेल.

-1, 1, 4, 9, 16, ?

- (a) 24
- (b) 27
- (c) 26
- (d) 36

Q13. जर "A" ने "अधिक" दर्शविले, "B" ने "भागले", "C" ने "गुणिले" आणि "D" ने "वजाबाकी" असे दर्शविले, तर 116 B 29 C 6 A 24 D 45 = ?

- (a) 4
- (b) 3
- (c) 5
- (d) 6

Q14. एक टर्म गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो मालिका पूर्ण करेल.

एएन, सीपी, ईआर, ?

- (a) LY
- (b) WJ
- (c) VI
- (d) GT

Q15. एक टर्म गहाळ असलेली मालिका दिली आहे. दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा जो मालिका पूर्ण करेल.

गुरु, ?, युरेनस, नेपच्यून

- (a) शनि
- (b) पृथ्वी
- (c) प्लुटो
- (d) बुध

Q16. A कडे 6300 रुपये आहेत तो B कडून वार्षिक 7% दराने कर्ज म्हणून घेतो. दोन वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर किती रक्कम मिळेल?

- (a) 7840
- (b) 7182
- (c) 6854
- (d) 7152

Q17. A ने रु. 7800 च्या रकमेसह व्यवसाय सुरू केला काही काळानंतर B रु. 2600 च्या रकमेसह व्यवसायात सामील होतो वर्षाच्या शेवटी नफा 9: 2 च्या प्रमाणात सामायिक केला जाईल. किती महिन्यांनंतर B व्यवसायात सामील झाला ते शोधा .

- (a) 6
- (b) 8
- (c) 4
- (d) 3

Q18. किशनचे उत्पन्न नेहाच्या उत्पन्नाच्या $\frac{2}{5}$ आहे आणि नेहाचे उत्पन्न ललितच्या उत्पन्नाच्या $\frac{15}{17}$ आहे. नेहा, किशन आणि ललित यांच्या उत्पन्नाचे गुणोत्तर शोधा.

- (a) 6 : 15 : 17
- (b) 15 : 6 : 17
- (c) 5 : 3 : 17
- (d) 15 : 12 : 13

Q19. चिरुचा खर्च भाव्याचा 40% आहे. चिरुच्या संदर्भात भव्यच्या खर्चाचे टक्केवारी मूल्य शोधा.

- (a) 60%
- (b) 150%
- (c) 125%
- (d) 250%

Q20.5 हे 80 च्या किती टक्के आहेत?

- (a) $6\frac{1}{4}\%$
(b) $6\frac{2}{3}\%$
(c) $7\frac{1}{7}\%$
(d) 5%

Q21. एका विद्यार्थ्याने संख्येला $\frac{5}{4}$ ऐवजी $\frac{4}{5}$ ने गुणले जर चुकीची संख्या 80 असेल तर बरोबर संख्या किती आहे?

- (a) 130
(b) 125
(c) 100
(d) 50

Q22. एका व्यक्तीने 4800 रुपयांना जुनी बाईक विकत घेतली आणि दुरुस्तीसाठी 1200 रुपये खर्च केले. त्याने ती बाईक 5400 रुपयांना विकले त्याचे एकूण शेकडा तोटा/नफा किती आहे.

- (a) 10% नफा
(b) 10% तोटा
(c) 15% तोटा
(d) 15% नफा

Q23. जर 31^{200} ला 32 ने भागले तर बाकी किती राहिल?

- (a) 1
(b) 2
(c) -1
(d) 3

Q24. एका संख्येला जर 78 ने भागले असता 15 बाकी उरते. जर त्याच संख्येला 13 ने भागीतले असता बाकी किती राहिल?

- (a) 2
(b) 1
(c) 3
(d) 0

Q25. $1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32}$ बरोबर किती?

- (a) $\frac{61}{32}$
(b) $\frac{63}{32}$
(c) $\frac{47}{32}$
(d) $\frac{29}{16}$

Q26. वार्षिक किती टक्के दराने रक्कम 2 वर्षांनी 5000 आणि 3 वर्षांनी 6000 रुपये होईल?

- (a) 25%
(b) 20%
(c) 10%
(d) 15%

Q27. A एक काम 20 दिवसात करू शकतो तर A आणि B दोघेही 15 दिवसात एकच काम करू शकतात. ते दिवस शोधा ज्यामध्ये एकटा B संपूर्ण काम पूर्ण करू शकेल.

- (a) 30 दिवस
(b) 60 दिवस
(c) 40 दिवस
(d) 15 दिवस

Q28. जर 40 पुरुष किंवा 30 स्त्रिया 42 दिवसात एक काम करू शकतात. 45 महिला एकाच कामाच्या 2 वेळा किती दिवसात पूर्ण करू शकतात ते शोधा.

- (a) 74 दिवस
(b) 56 दिवस
(c) 28 दिवस
(d) 84 दिवस

Q29. पाईप A 8 तासांत टाकी भरू शकतो आणि पाईप B 12 तासांत भरू शकतो, तिसरा पाईप C 24 तासांत रिकामा करू शकतो. तीनही पाईप्स उघड्या असल्यास रिकामी टाकी किती वेळात भरता येईल ते शोधा.

- (a) 8 तास
(b) 6 तास
(c) 12 तास
(d) 24 तास

Q30. ट्रेन 75 किमी/तास या वेगाने प्रवास करते. 1800 मीटर अंतर पूर्ण करण्यासाठी किती सेकंद लागतील.

- (a) 120 से
(b) 84.2 से
(c) 60.2 से
(d) 86.4 से

Q31. खालीलपैकी कोणती नदी महाबळेश्वर येथून उगम पावते?

- (a) तापी
(b) साबरमती
(c) कृष्णा
(d) कावेरी

Q32. प्रत्यक्ष कराचा मुख्य परिणाम कोणता आहे?

- (a) अन्नाच्या किमती
(b) ग्राहकोपयोगी वस्तू
(c) भांडवली वस्तू
(d) उत्पन्न

Q33. लोकसभा स्थगित करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

- (a) सभापती
- (b) पंतप्रधान
- (c) संसदीय कामकाज मंत्री
- (d) राष्ट्रपती

Q34. भारतात आलेले पहिले युरोपियन ____ होते.

- (a) ब्रिटिश
- (b) डच
- (c) फ्रेंच
- (d) पोर्तुगीज

Q35. 'डॅपिंग' या शब्दाचा अर्थ काय आहे?

- (a) उप-मानक वस्तूची विक्री
- (b) किरकोळ किमतीपेक्षा कमी किमतीत एखाद्या वस्तूची परदेशी बाजारपेठेत विक्री
- (c) एखाद्या वस्तूची परदेशी बाजारपेठेत किरकोळ किमतीत जास्त नफा घेऊन विक्री
- (d) कोणतेही सीमाशुल्क न भरता मालाची तस्करी

Q36. विषुववृत्तावर सूर्य केव्हा चमकतो?

- (a) वर्षभरात
- (b) सहा महिन्यांसाठी
- (c) वर्षातून दोनदा
- (d) वर्षातून एकदा

Q37. लाइकेन हे खालीलपैकी कोणत्या वनस्पतीचे सहजीवी आहे?

- (a) एकपेशीय वनस्पती आणि बुरशी
- (b) एकपेशीय वनस्पती आणि झाड
- (c) बुरशी आणि झाड
- (d) जीवाणू आणि शेंगा वनस्पती

Q38. दिलेल्या पोषक तत्वांपैकी दूध हे खालीलपैकी कशाचा अत्यल्प स्रोत आहे?

- (a) व्हिटॅमिन 'सी'
- (b) कॅल्शियम
- (c) प्रथिने
- (d) कार्बोहायड्रेट

Q39. पेपर प्लांट म्हणजे काय?

- (a) बुश
- (b) झुडूप
- (c) येतो
- (d) झाड

Q40. गोळीबार केल्यावर तोफ का मागे हटते?

- (a) ऊर्जेचे संवर्धन
- (b) उत्पादित वायूंचा मागच्या बाजूचा जोर
- (c) न्यूटनचा गतीचा तिसरा नियम
- (d) न्यूटनचा गतीचा पहिला नियम

Q41. खालीलपैकी कोणते विधान खरे आहे?

- (a) प्राथमिक की देखील उमेदवार की आहे
- (b) प्रत्येक नात्यात किमान एक विदेशी की असते
- (c) विदेशी की मध्ये शून्य मूल्य असू शकत नाही
- (d) प्राथमिक की देखील एक पर्यायी की आहे

Q42. स्वयंपाकासाठी भांडी नॉन-स्टिक लेप म्हणून खालीलपैकी कोणते वापरले जाते?

- (a) पर्सिपेक्स
- (b) स्टायरोफोम
- (c) पॉलिस्टर
- (d) टेफ्लॉन

Q43. "त्सुनामी" हे खालीलपैकी कोणाला दिलेले नाव आहे?

- (a) भूकंप
- (b) चक्रीवादळ
- (c) भरती-ओहोटी
- (d) समुद्राखालील लाटा

Q44. व्यावसायिक पायलटचा परवाना मिळवणारे पहिले भारतीय नागरिक होते

- (a) विजयपत सिंघानिया
- (b) जे.आर.डी.टाटा
- (c) कॅप्टन गोपीनाथ
- (d) विजय माल्या

Q45. खालीलपैकी 'पावसाचे ढग' कोणते/आहेत?

1. सिरस
 2. निंबोस्ट्रेट्स
 3. कम्युलोनिंबस
 4. अल्टोक्यूम्युलस
- (a) फक्त 1 आणि 2
 - (b) फक्त 2 आणि 3
 - (c) फक्त 3 आणि 4
 - (d) फक्त 1 आणि 4

Q46. भारतीय राज्यघटनेनुसार आणीबाणी जाहीर करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

- (a) पंतप्रधान
- (b) अध्यक्ष
- (c) सरन्यायाधीश
- (d) संसद

Q47. हवेत अनिश्चित काळासाठी थांबलेले आणि वाऱ्याच्या प्रवाहाद्वारे वाहून नेले जाणाऱ्या कणास (< 1 μm आकार असणाऱ्या) काय म्हणतात?

- (a) धुके
- (b) धुके.
- (c) एरो
- (d) धूर

Q48. महापालिकेच्या घनकचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी सर्वात कमी पसंतीचे तंत्र कोणते आहे?

- (a) भस्मसात करणे
- (b) कंपोस्टिंग
- (c) जमीन भरणे
- (d) ब्रिकेटिंग

Q49. चंद्रावर बॉम्बचा स्फोट होतो. त्याचा आवाज तुम्हाला _____ नंतर पृथ्वीवर ऐकू येईल

- (a) 20 मिनिटे
- (b) 2 तास 20 मिनिटे
- (c) 3.7 तास
- (d) तुम्हाला स्फोटाचा आवाज ऐकू येत नाही

Q50. न्यूक्लियर फ्यूजन दरम्यान खालीलपैकी काय घडते?

- (a) न्यूट्रॉनचा भडिमार झालेला जड न्यूक्लियस फुटतो
- (b) जड केंद्रक उत्स्फूर्तपणे तुटतो
- (c) दोन हलके केंद्रे एकत्र होऊन जड केंद्रक बनतात
- (d) प्रकाश केंद्रक उत्स्फूर्तपणे तुटतो

Q51. कोणी प्रतिसरकारची स्थापना सातारा येथे केली?

- (a) नानाजी देशमुख
- (b) क्रांतीसिंह नाना पाटील
- (c) वासुदेव बळवंत फडके
- (d) तात्या टोपे

Q52. मिठाचा सत्याग्रह महाराष्ट्रात कुठे झाला?

- (a) वडाळा
- (b) मालवण
- (c) शिरोडा
- (d) वरील सर्व

Q53. भारतीय कामगार चळवळीचे जनक म्हणून कोणाला ओळखले जाते?

- (a) नारायण मेधाजी लोखंडे
- (b) नारायण मनोहर जोशी
- (c) नारायण गंगाराम सुर्वे
- (d) दत्ता सामंत

Q54. नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ व्हायरोलॉजी कोठे आहे?

- (a) मुंबई
- (b) पुणे
- (c) सांगली
- (d) नागपूर

Q55. दोहा डायमंड लीग 2023 मध्ये नीरज चोप्राचा विजयी श्रो किती काळ होता?

- (a) 85.88 मी
- (b) 88.63 मी
- (c) 88.67 मी
- (d) 86.04 मी

Q56. मेरीलेबोन क्रिकेट क्लब (MCC) चे पुढील अध्यक्ष म्हणून कोणाची निवड करण्यात आली आहे?

- (a) मार्क निकोलस
- (b) सचिन तेंडुलकर
- (c) इयान बोथम
- (d) अँड्र्यू स्ट्रॉस

Q57. काँग्रेस खासदार डॉ. शशी थरूर यांच्या हस्ते नुकतेच प्रकाशित झालेल्या "रिंगसाइड" पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?

- (a) चेतन भगत
- (b) रजनी शर्मा
- (c) डॉ. विजय दर्डा
- (d) झुपा लाहिरी

Q58. लॅटव्हियन संसदेने नुकतेच नवीन अध्यक्ष म्हणून कोणाची निवड केली?

- (a) अँड्रिस बर्झिन्स
- (b) एडगर्स रिंकेव्हिक्स
- (c) वाल्डिस झाटलर
- (d) रायमंड्स वेजोनिस्

Q59. डिजिटल आणि सायबर-सुरक्षा कौशल्य प्रशिक्षण देण्यासाठी कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालय (MSDE) अंतर्गत कोणत्या संस्थेने अलीकडेच प्रशिक्षण महासंचालनालय (DGT) सोबत (MoU) स्वाक्षरी केली आहे?

- (a) मायक्रोसॉफ्ट
- (b) गुगल
- (c) अँमेझॉन
- (d) आयबीएम

Q60. खालीलपैकी कोणाकडून मूलभूत कर्तव्ये स्वीकारली गेली आहेत ?

- (a) फ्रेंच राज्यघटना
- (b) भारतीय राज्यघटना
- (c) स्पॅनिश राज्यघटना
- (d) USSR राज्यघटना

Q61. नामांचा पुनरुच्चार टाळण्यासाठी नामा ऐवजी येणाऱ्या शब्दास काय म्हणतात?

- (a) विशेषण
- (b) क्रियाविशेषण
- (c) सर्वनाम
- (d) क्रियापद

Q62. 'सुज्ञास सांगणे नलगे' या विधानातील क्रियापदाचा प्रकार सांगा.

- (a) भावकर्तृक क्रियापद
- (b) अनियमित क्रियापद
- (c) करणरूप क्रियापद
- (d) अकरणरूप क्रियापद

Q63. उभयान्वयी अव्ययाच्या एकूण किती प्रकारात एकच अव्यय 'की' हा पुनःपुन्हा आला आहे?

- (a) पाच
- (b) सहा
- (c) सात
- (d) आठ

Q64. पुढील विधान वाचून योग्य पर्याय निवडा.

'अर्थाच्या दृष्टीने केवळप्रयोगी अव्यये निरर्थक वाटली तरी भावना मात्र प्रभावीपणे व्यक्त करतात.'

- (a) वाक्याचा पूर्वार्ध बरोबर, उत्तरार्ध चूक.
- (b) वाक्याचा पूर्वार्ध चूक, उत्तरार्ध बरोबर.
- (c) संपूर्ण वाक्य चूक.
- (d) संपूर्ण वाक्य बरोबर.

Q65. 'समीरहून अजिंक्य मोठा आहे.' हायलाईट शब्दाचा कारकार्थ ओळखा.

- (a) करण
- (b) संप्रदान
- (c) अपादान
- (d) अधिकरण

Q66. 'मुख्याध्यापकांकडून विद्यार्थ्यांना दंड आकरण्यात आला.' या वाक्यातील प्रयोग सांगा.

- (a) समापन कर्मणी
- (b) नवीन कर्मणी
- (c) प्राचीन कर्मणी
- (d) शक्य कर्मणी

Q67. 'ने - आण' या शब्दाचा समास ओळखा.

- (a) इतरेतर व्द्वंद समास
- (b) वैकल्पिक व्द्वंद समास
- (c) समाहार व्द्वंद समास
- (d) बहुव्रीही समास

Q68. 'आपण घोडा-घोडा खेळू.' या वाक्यातील हायलाईट शब्दाचा प्रकार ओळखा.

- (a) सामासिक
- (b) अनुकरणवाचक
- (c) अंशाभ्यस्त
- (d) पूर्णाभ्यस्त

Q69. 'युधिष्ठीर हा पहिला पांडव होता.' या वाक्यातील उद्देश्य ओळखा.

- (a) युधिष्ठीर
- (b) हा
- (c) पहिला
- (d) पांडव

Q70. खालील पर्यायातून संयुक्त वाक्य ओळखा.

- (a) आकाशात ढग जमताच मोर नाचू लागला.
- (b) आकाशात ढग जमले आणि मोर नाचू लागला.
- (c) आकाशात ढग जमले तेव्हा मोर नाचू लागला.
- (d) यापैकी नाही

Q71. लहानपण देगा देवा | मुंगी साखरेचा रवा |

ऐरावत हत्ती थोर | त्याला अंकुशाचा मार |
वरील काव्यपंक्तितील अलंकार ओळखा.

- (a) अर्थान्तरन्यास
- (b) भ्रान्तिमान
- (c) दृष्टान्त
- (d) अनन्वय

Q72. 'आम्ही गहू खातो.' या वाक्यातील 'शब्दशक्ती' ओळखा.

- (a) अभिध
- (b) लक्षणा
- (c) व्यंजना
- (d) यापैकी नाही

Q73. खाली दिलेल्या वाक्यप्रचारातून वेगळ्या अर्थाच्या वाक्यप्रचाराचा पर्याय निवडा.

- (a) जीव मेटाकुटीस येणे
- (b) जीव टांगणीला लागणे
- (c) जीवास घोर लागणे
- (d) जीव भांड्यात पडणे

Q74. 'अनघा' या अर्थाचा पुढीलपैकी शब्द कोणता ?

- (a) ढग
- (b) सुलगी
- (c) निष्पाप
- (d) मित्र

Q75. खालीलपैकी विरुद्धार्थी शब्दाची जोडी नसलेला पर्याय ओळखा.

- (a) संकुचित x व्यापक
- (b) तीक्ष्ण x बोथट
- (c) इहलोक x परलोक
- (d) चांदणी x कौमुदी

Q76. खालील म्हण पूर्ण करा.

'सारा चोरांचाच _____'

- (a) बाजार
- (b) मामला
- (c) कारभार
- (d) हैदोस

Q77. खालील पर्यायातून शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द निवडा - 'हिरव्या रंगाचे मौल्यवान रत्न'

- (a) हिरा
- (b) नीलमणी
- (c) माणिक
- (d) पाचू

Q78. दुसऱ्याचे मत अप्रत्यक्षपणे सांगताना कोणते विरामचिन्ह वापरतात?

- (a) एकेरी अवतरण चिन्ह
- (b) दुहेरी अवतरण चिन्ह
- (c) अपसारण चिन्ह
- (d) संयोगचिन्ह

Q79. पुढीलपैकी कोणता शब्द लेखन नियमा नुसार योग्य आहे.

- (a) सहस्ररश्मी
- (b) सहस्ररश्मी
- (c) सहसतर रश्मी
- (d) सहस्ररश्मी

Q80. 'कलगी' या शब्दाचे दोन वेगवेगळे अर्थ कोणते?

- (a) मोठी कढई - तगमग
- (b) आवाज - छंद
- (c) पागोट्यावरील रत्नजडीत तुरा - लावणीचा प्रकार
- (d) रवी - भास्कर

Q81. 'खिल्लार' हा शब्द कोणाला लागू होतो ?

- (a) माणसे
- (b) गुरेढोरे
- (c) माकडे
- (d) मुंग्या

Q82. ध्वनिदर्शक शब्द सांगा. वाळयाची -

- (a) रुणझुण
- (b) छुमछुम
- (c) किणकिण
- (d) छनछन

Q83. पुढील शब्दाच्या जोडीने येणारा शब्द सांगा :- कडी -

- (a) कपारी
- (b) कचरा
- (c) कोयंडा
- (d) कुलुप

Q84. 'धर्मराज' या आलंकारिक शब्दासाठी दिलेल्या पर्यायातून योग्य शब्द निवडा.

- (a) सात्विक
- (b) शांत
- (c) सत्यप्रिय व न्यायप्रिय
- (d) वरील सर्व

Q85. खालील पर्यायातून योग्य अर्थ निवडा.

सुत - _____, सूत - _____

- (a) मुलगा, दोरा
- (b) मुलगी, दोरी
- (c) कर, पात्र
- (d) आयुध, हिरा

Directions (86-90): खालील उतारा वाचून त्यावरील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

आपल्या सूर्यमालेतील विविध ग्रहांपैकी पृथ्वी हा एकमेव ग्रह सर्वापेक्षा वेगळा आहे. याचे कारण आजपर्यंतच्या संशोधनानंतरही केवळ याच ग्रहावर जीवसृष्टी आढळते; म्हणूनच कदाचित मानवाने पृथ्वीचे वर्णन 'वसुंधरा' असे केले आहे. आपण भूगोलाच्या अभ्यासातून पृथ्वीचे वर्णन वाचलेले आहे; परंतु खरे पाहता ते पुरेसे नाही. कारण पृथ्वी केवळ जीवसृष्टी असलेला एक ग्रह एवढेच नसून एक जिवंत व कार्यरत संस्था आहे. सुमारे साडेचार ते पाच अब्ज वर्षांपूर्वी जेव्हा पृथ्वी अस्तित्वात आली, त्या वेळी तो वायूचा एक तप्त गोळा असावा असा शास्त्रज्ञांचा तर्क आहे. पृथ्वीच्या निर्मितीनंतर पृथ्वीचे वातावरण कसे बदलत गेले, याबद्दल बराच विचार झालेला आहे

Q86. आपल्या सूर्यमालेतील कोणता ग्रह सर्वापेक्षा वेगळा आहे ?

- (a) बुध
- (b) मंगळ
- (c) पृथ्वी
- (d) शुक्र

Q87. याचे कारण आजपर्यंतच्या संशोधनानंतरही केवळ याच ग्रहावर _____ आढळते.

- (a) खडक
- (b) जीवसृष्टी
- (c) भूपृष्ठ
- (d) खाचखळगे

Q88. मानवाने पृथ्वीचे वर्णन कोणत्या शब्दांत केले आहे ?

- (a) सरीता
- (b) रत्नाकर
- (c) गिरीराज
- (d) वसुंधरा

Q89. सुमारे किती अब्ज वर्षांपूर्वी जेव्हा पृथ्वी अस्तित्वात आली ?

- (a) एक ते दीड
- (b) दोन ते तीन
- (c) तीन ते चार
- (d) चाडेचार ते पाच

Q90. त्या वेळी तो वायूचा एक _____ असावा असा शास्त्रज्ञांचा तर्क आहे.

- (a) तप्त गोळा
- (b) खडक विरहीत
- (c) पाणी नाही
- (d) आद्यथर नाही

Directions (91-93): In the following question, some part of the sentence may have errors. Find out which part of the sentence has an error and select the appropriate option. If a sentence is free from error, select 'No Error'

Q91. It is because of this weak India-Kashmir (1) / constitutional link that (2) / Sheikh Abdullah became "Prime Minister" of the Kashmir.(3) / No error. (4)

- (a) 1
- (b) 2
- (c) 3
- (d) 4

Q92. To be sure, the whole project (1)/of federal nation-building requires constant negotiation (2)/ between the nation state and its components. (3)/ No error. (4)

- (a) 1
- (b) 2
- (c) 3
- (d) 4

Q93. Many devout Hindus believes that Bhagwan Sri Rama(1)/ was born at a particular spot in Ayodhya, the then(2)/ capital of a flourishing kingdom of the Suryavamsa dynasty.(3)/ No error. (4)

- (a) 1
- (b) 2
- (c) 3
- (d) 4

Directions (94-96): Select the synonym

Q94. Plebiscite

- (a) tick
- (b) Poll
- (c) murk
- (d) Refer

Q95. Obfuscation

- (a) bafflement
- (b) Perplex
- (c) mystify
- (d) hoodwink

Q96. Vestige

- (a) remnant
- (b) revenant
- (c) phantom
- (d) specter

Directions (97-99): In the following question, out of the four alternatives, select the alternative which best expresses the meaning of the idiom/phrase.

Q97. Too many cooks spoil the broth

- (a) it is always better to do a job independently
- (b) asking many people for advice will cause confusion, and the decision will never be made
- (c) if too many people are involved in a task or activity, it will not be done well
- (d) food is always cooked better if one person cooks it

Q98. Easy come, easy go

- (a) if you freely tie up a person in a relationship that person will run away
- (b) no matter what, one should never lose temper
- (c) every task is easy for a talented person
- (d) something acquired with effort may be lost without regret

Q99. To spill the beans

- (a) To reveal secret information unintentionally
- (b) To lose inherited property
- (c) To spread beans intentionally to harm someone
- (d) To spend away hard-earned savings

Directions (100-103): In the following question, the sentence given with blank to be filled in with an appropriate word. Select the correct alternative out of the four and indicate it by selecting the appropriate option.

Q100. It is _____ to note that trafficking is an organised crime.

- (a) requisite
- (b) optional
- (c) vestige
- (d) souvenir

Q101. If you want to keep your job here, you must abide _____ our rules.

- (a) off
- (b) in
- (c) by
- (d) too

Q102. I hope you can _____ for the time you were out!

- (a) account
- (b) detail
- (c) compromised
- (d) lift

Q103. The ground color of the forewings is shiny white to _____white and grey.

- (a) mottled
- (b) munificent
- (c) murky
- (d) mute

Directions (104-106): Select the antonym

Q104. Mutinous

- (a) compliant
- (b) subversive
- (c) seditious
- (d) factious

Q105. myriad

- (a) Scarce
- (b) multitudinous
- (c) illusion
- (d) galore

Q106. Natal

- (a) secondary
- (b) natural
- (c) narcissist
- (d) inherent

Directions (107-109): In the following question, out of the four alternatives, select the alternative which is the best substitute of the phrase.

Q107. Deep in thought

- (a) Ambiguous
- (b) Foreman
- (c) Pensive
- (d) sadism

Q108. A specialist who tests eyesight

- (a) Optometrist
- (b) Verbose
- (c) Dentist
- (d) Orthopediatrist

Q109. A short journey made by a group of persons together

- (a) plantation
- (b) memorandum
- (c) excursion
- (d) panorama

Q110. Select the word with the correct spelling.

- (a) Baffle
- (b) Bafle
- (c) Baafle
- (d) Bafflle

Q111. Select the word with the correct spelling.

- (a) Bllast
- (b) Ballast
- (c) Balast
- (d) Balasst

Q112. Select the word with the correct spelling.

- (a) Baroque
- (b) Barroque
- (c) Baroqqe
- (d) Barooque

Directions (113-115): Improve the bracketed part of the sentence.

Q113. Abhilasha could not cope (by) the heavy workload.

- (a) with
- (b) of
- (c) up
- (d) no improvement

Q114. Many such mishaps can be avoided if all (are) careful.

- (a) be
- (b) might be
- (c) were
- (d) no improvement

Q115. The employee was so ignorant that the officer was (compelled for asking) him to leave

- (a) being compelled to be asking
- (b) so compelled to ask
- (c) compelled to ask
- (d) no improvement

Directions (116-120): Read the passage carefully and choose the best answer to each question out of the four alternatives and mark it by blackening the appropriate circle in the Answer Sheet.

A small band of biologists share a dream — to find species of sea or land animals hitherto completely unknown or to discover living examples of animals thought to have died out ages ago. Finds made in this century encourage these dreamers, whose field is aptly named cryptozoology — literally, the science of hidden animals.

Size and habitat are often responsible for an animal's having been overlooked. Not surprisingly, a bumblebee-size bat that lives in caves in Thailand eluded detection until 1973. But larger animals in less remote sites have also remained hidden. Herds of a species of peccary supposedly extinct since the last ice age, for instance, were found in Paraguay in 1975.

Native people sometimes offer scientists useful clues. An unusual feather in a local's hat sparked the discovery of a showy African peacock in 1936, and accounts of giant lizards on the Indonesian island of Komodo proved not to be mere myth when naturalist P. A. Ouwens identified four of the creatures captured in 1912. As cryptozoologists follow such leads into little-explored areas, they remain optimistic that it is not too late to uncover sensational surprises.

Q116. A bumblebee-size bat that lives in caves in Thailand was discovered in
(a) 1975
(b) 1936
(c) 1973
(d) 1912

Q117. It is the _____ of the cryptozoologists that keep their dream alive.
(a) spirit
(b) curiosity
(c) love for adventure
(d) finding

Q118. Myths refer to

- (a) legends
- (b) traditional stories involving supernatural beings or events
- (c) love stories
- (d) historical stories

Q119. Often _____ responsible for an animal having been overlooked.

- (a) size and habitat are
- (b) the uniqueness of the animals themselves is
- (c) the resigning nature of the scientists themselves is
- (d) unexplored areas remain

Q120. _____ still look forward to discovering sensational surprises.

- (a) P.A. Ouwens
- (b) The natives
- (c) A small band of biologists
- (d) The naturalists

Solutions

S1. Ans.(b)

Sol. $A + 2 = C, C + 2 = E, E + 2 = G, G + 2 = I$

S2. Ans.(c)

Sol.

⇒ ML, Alphabets त्याच्या विरुद्ध अक्षरांशी संबंधित आहेत

ABCDEFGHIJKLM

↓↑ ↑↑

ZYXWVUTSRQPON

S3. Ans.(c)

Sol.

$$9 \times 7 = 63$$

$$6 \times 7 = 42$$

S4. Ans.(d)

Sol.

$$6^2 = 36$$

$$7^2 = 49$$

$$8^2 = 64$$

$$9^2 = 81$$

S5. Ans.(d)

Sol. चेन्नई हे शहर आहे बाकी सर्व केंद्रशासित प्रदेश आहेत.

S6. Ans.(b)

Sol.

27 डिसेंबर 2009 – गुरुवार

1 मार्च 2010 → ?

त्यांच्यामधील दिवसांची संख्या = $4 + 31 + 28 + 1$

$$= 64$$

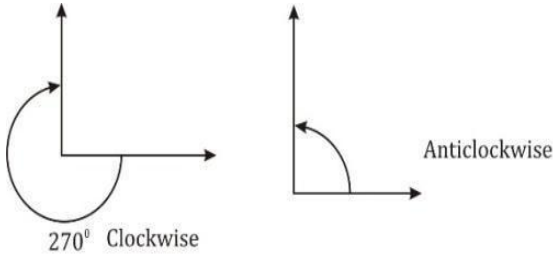
त्याला 7 ने भागल्यास बाकी = 1 मिळेल

गुरुवार + 1 दिवस = शुक्रवार

S7. Ans.(c)

Sol.

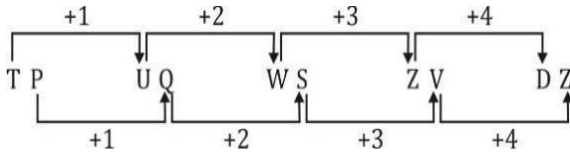

S8. Ans.(a)

Sol. prrt/prrt/prrt

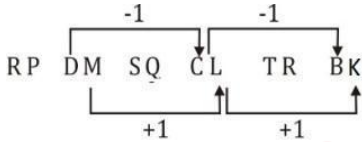
S9. Ans.(b)

Sol.

S10. Ans.(d)

Sol.

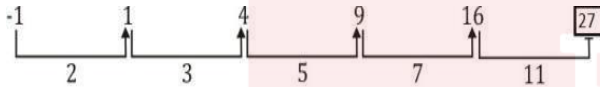

S11. Ans.(c)

Sol. वाढत्या तापमानावर पेट्रोलियमच्या अंशात्मक डिस्टिलेशनवर खालील उत्पादने मिळतात.

S12. Ans.(b)

Sol.

मुल संख्यांची सिरीज

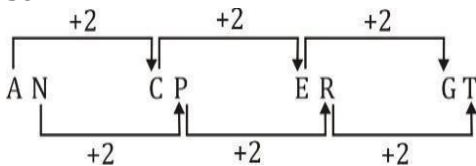
$$16 + 11 = 27$$

S13. Ans.(b)

Sol. $116 \div 29 \times 6 + 24 - 45 = 3$

S14. Ans.(d)

Sol.

S15. Ans.(a)

Sol. ग्रहांचा क्रम असा आहे: गुरु, शनि, युरेनस, नेपच्यून

S16. Ans.(b)

Sol.

$$\begin{aligned} \text{रक्कम} &= 6300 + \frac{6300 \times 7 \times 2}{100} \\ &= 7182 \end{aligned}$$

S17. Ans.(c)

Sol.

जर B ला x महिना व्यवसायात असेल तर

$$A \ 7800 \times 12 : B \ 2600 \times x$$

$$\frac{A}{B} \Rightarrow \frac{36}{x} = \frac{9}{2}$$

$$x = 8$$

तर, व्यवसाय सुरु झाल्यानंतर $12 - 8 = 4$ महिन्यांनी B जॉईन झाला.

S18. Ans.(b)

Sol.

ललितचे उत्पन्न = 17 युनिट

$$\text{तर, नेहाचे उत्पन्न} = \frac{15}{17} \times 17 = 15 \text{ युनिट}$$

$$\text{आणि किशनचे उत्पन्न} = \frac{2}{5} \times 15 = 6 \text{ युनिट}$$

$$\text{प्रमाण} = \text{नेहा} : \text{किशन} : \text{ललित} = 15 : 6 : 17$$

S19. Ans.(d)

Sol.

$$\text{भाव्याचा खर्च} = 100$$

$$\text{तर, चिरूचा खर्च} = \frac{40}{100} \times 100 = 40$$

$$\text{टक्के} = \frac{100}{40} \times 100 = 250\%$$

S20. Ans.(a)

Sol.

$$\text{शेकडेवारी} = \frac{5}{80} \times 100 = 6\frac{1}{4}\%$$

S21. Ans.(c)

Sol.

समजा संख्या x आहे. तर प्रश्नात दिल्याप्रमाणे

$$x \times \frac{4}{5} = 80$$

$$x = 100$$

S22. Ans.(b)

Sol.

$$\text{बाइकची खरेदी किंमत} = 4800 + 1200 = 6000$$

$$\text{बाइकची विक्री किंमत} = 5400$$

$$\text{आवश्यक तोटा टक्के} = \frac{6000 - 5400}{6000} \times 100 = 10\% \text{ तोटा}$$

S23. Ans.(a)

Sol.

प्रश्नात दिल्याप्रमाणे

$$\frac{(31)^{200}}{32} = (-1)^{200} = 1$$

S24. Ans.(a)

Sol.

समजा ती संख्या = 78 + 15 = 93

$$\text{बाकी} = \frac{93}{13} = 2$$

S25. Ans.(b)

Sol.

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32}$$
$$= \frac{32+16+8+4+2+1}{32}$$
$$= \frac{63}{32}$$

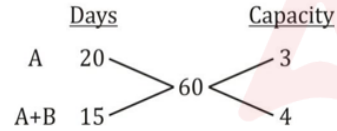
S26. Ans.(b)

Sol.

$$\text{शेकडा दर} = \frac{6000-5000}{5000} \times 100 = 20\%$$

S27. Ans.(b)

Sol.

$$B \text{ ची क्षमता} = 4 - 3 = 1$$

$$\text{दिवस} = \frac{60}{1} = 60 \text{ दिवस.}$$

S28. Ans.(b)

Sol.

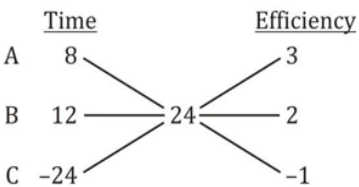
$$\text{एकूण काम} = 30 \times 42 = 1260 \text{ युनिट}$$

(महिलांकडून)

$$\text{आवश्यक वेळ} = \frac{2 \times 1260}{45} = 56 \text{ दिवस}$$

S29. Ans.(b)

Sol.

$$\text{टाकी भरण्यासाठी आवश्यक वेळ} = \frac{24}{3+2-1}$$

$$= 6 \text{ तास}$$

S30. Ans.(d)

Sol.

$$\text{ट्रेनचा वेग} = 75 \text{ किमी/तास}$$

$$= 75 \times \frac{4}{\cancel{12}}$$

$$= \frac{125}{6} \text{ मी/से}$$

$$\therefore \text{वेळ} = \frac{\text{अंतर}}{\text{गती}}$$

$$\frac{1800}{\frac{125}{6}} = 86.4 \text{ सेकंद}$$

S31. Ans.(c)

कृष्णा नदी ही दुसरी सर्वात मोठी पूर्वेकडे वाहणारी द्वीपकल्पीय नदी आहे. जी महाबळेश्वर जवळ सह्याद्रीत उगम पावते. तिची एकूण लांबी 1,401 किमी आहे. कोयना, तुंगभद्रा, भीमा, मुसी आणि दूधगंगा या तिच्या प्रमुख उपनद्या आहेत.

S32. Ans.(d)

Sol. डायरेक्ट टॅक्स हा कराचा एक प्रकार आहे ज्यामध्ये कर आकारणीची घटना आणि परिणाम एकाच घटकाच्या उत्पन्नावर पडतो.

S33. Ans.(d)

Sol. लोकसभा स्थगित करणे म्हणजे राज्यसभा किंवा लोकसभेचे अधिवेशन संपुष्टात आणणे. ते राष्ट्रपती द्वारे केले जाते.

S34. Ans.(d)

Sol. 27 मे 1498 रोजी पोर्तुगालच्या राजाच्या घराण्यातील वास्को द गामा, दक्षिण-पश्चिम भारतातील कालिकत बंदरावर आलेले आगमन हे युरोपीय लोकांचे भारतात पहिले आगमन आहे.

S35. Ans.(b)

Sol. 'डॉपिंग' आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या संदर्भात, देशांतर्गत बाजारामध्ये आकारल्या जाणाऱ्या किंमतीपेक्षा परदेशी बाजारपेठेत कमी असलेल्या किंमतीत एखाद्या देशाने किंवा कंपनीद्वारे उत्पादनाची निर्यात केली जाते.

S36. Ans.(c)

Sol. सूर्य विपुववृत्तावर वर्षातून दोनदा मार्च आणि सप्टेंबरमध्ये चकाकतो..

S37. Ans.(a)

Sol. लाइकेन हे शैवाल आणि बुरशी यांच्यातील सहजीवी आहेत.

S38. Ans.(a)

Sol. दूध हे व्हिटॅमिन 'सी' चा कमी स्रोत आहे.

S39. Ans.(c)

Sol. मिरपूड ही पीपेरसिया कुटुंबातील एक फुलांची वेल आहे, ज्याची लागवड त्याच्या फळासाठी केली जाते जी सहसा वाळवली जाते आणि मसाला आणि मसाला म्हणून वापरली जाते, ज्याला मिरपूड म्हणतात.

S40. Ans.(c)

Sol. हे न्यूटनच्या तिसऱ्या नियमामुळे आहे, "जेव्हा एक कण A दुसऱ्या कण B वर बल लावतो, तेव्हा B एकाच वेळी A वर विरुद्ध दिशेने समान परिमाण असलेले बल वापरतो.

S41. Ans.(a)

Sol. कॅडिडेट की कोणताही स्तंभ किंवा स्तंभांचे संयोजन असू शकते जे डेटाबेसमध्ये अद्वितीय की म्हणून पात्र ठरू शकते. एका टेबलमध्ये अनेक उमेदवार की असू शकतात. प्रत्येक उमेदवार की प्राथमिक की म्हणून पात्र ठरू शकते.

S42. Ans.(d)

Sol. नॉन-स्टिक कुकवेअर हे एक सामान्य ऍप्लिकेशन आहे, जेथे नॉन-स्टिक कोटिंग अन्नाला तपकिरी न चिकटवता तपकिरी होऊ देते. "टेफ्लॉन" ने लेपित पृष्ठभागाचा संदर्भ देण्यासाठी नॉन-स्टिकचा वापर केला जातो.

S43. Ans.(c)

Sol. त्सुनामी किंवा भरतीची लाट, ज्याला भूकंपीय सागरी लाटा देखील म्हणतात, ही पाण्याच्या शरीरातील लाटांची मालिका आहे जी सामान्यतः महासागर किंवा मोठ्या तलावामध्ये मोठ्या प्रमाणात पाण्याच्या विस्थापनामुळे होते. भूकंप, ज्वालामुखीचा उद्रेक आणि इतर पाण्याखालील स्फोट.

S44. Ans.(b)

Sol. जे.आर.डी. टाटा, भारतीय पायलट परवाना मिळवणारे ते पहिले भारतीय नागरिक आहेत. ते पहिले भारतीय वैमानिक आहेत.

S45. Ans.(b)

Sol. निम्बोस्ट्रेटस आणि क्यूम्युलोनिम्बस असे दोन प्रकारचे ढग प्रामुख्याने पाऊस वाहणारे ढग आहेत.

S46. Ans.(b)

Sol. भारताच्या संविधानातील कलम 352, 356 आणि 360 नुसार, भारताच्या राष्ट्रपतींना देशाला कोणत्याही धोक्याचा सामना करण्यासाठी आणीबाणी घोषित करण्याचा असाधारण अधिकार देण्यात आला आहे.

S47. Ans.(c)

Sol. एरोसोल ही घन किंवा द्रव कणांची एक प्रणाली आहे जी वायूच्या मिश्रणाने निलंबित केली जाते. एरोसोल मध्ये समुद्रातील मीठाचे कण, खनिज धूळ, परागकण, सल्फ्यूरिक ऍसिडचे थेंब आणि इतर अनेक सारख्या लहान कणांचे विस्तृत स्पेक्ट्रम समाविष्ट आहे.

S48. Ans.(d)

Sol. ब्रिकेटिंग तंत्रज्ञानाचा वापर प्रेशर आणि बाइंडिंग एजंटच्या उपस्थितीसह वेगवेगळ्या आकार आणि आकारांच्या घन कंपोजिटमध्ये सैल ज्वलनशील पदार्थांचे घनता करण्यासाठी केला जातो.

S49. Ans.(d)

Sol. जेव्हा चंद्रावर बॉम्बचा स्फोट होतो. त्याचा आवाज आपण पृथ्वीवर ऐकू शकत नाही कारण ध्वनी निर्वातपणे प्रवास करत नाही.

S50. Ans.(c)

Sol. न्यूक्लियर फ्यूजन ही एक आण्विक प्रतिक्रिया आहे ज्यामध्ये दोन किंवा अधिक अणू केंद्रके (उदा. D+T) खूप उच्च उर्जेवर आदळतात आणि एकत्र होतात.

S51. Ans.(b)

Sol. क्रांतीसिंह नाना पाटील यांनी प्रतिसरकारची स्थापना सातारा येथे केली.

S52. Ans.(d)

Sol. महाराष्ट्रातील वरील सर्व (वडाळा, मालवण आणि शिरोडा) ठिकाणी मिठाचा सत्याग्रह झाला.

S53. Ans.(a)

Sol. भारतीय कामगार चळवळीचे जनक नारायण मेधाजी लोखंडे. नारायण मनोहर जोशी आणि दत्ता सामंत हे कामगार नेते होते. नारायण गंगाराम सुर्वे हे कवी होते.

S54. Ans.(b)

Sol. नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ व्हायरोलॉजी पुणे येथे आहे.

S55. Ans.(c)

Sol. ऑलिंपिक सुवर्णपदक विजेता नीरज चोप्राने दोहा डायमंड लीग 2023 मध्ये 88.67 मीटर थ्रोसह विजय मिळवला आहे.

S56. Ans.(a)

Sol. इंग्लंडचे माजी क्रिकेटपटू आणि प्रसिद्ध समालोचक मार्क निकोलस यांची मेरीलेबोन क्रिकेट क्लब (MCC) चे पुढील अध्यक्ष म्हणून निवड करण्यात आली आहे. ते सध्याचे अध्यक्ष, स्टीफन फ्राय यांच्याकडून पदभार स्वीकारतील आणि या वर्षाच्या ऑक्टोबरमध्ये त्यांची कर्तव्ये सुरू करतील.

S57. Ans.(c)

Sol. लोकमत मीडिया ग्रुप एडिटोरिअल बोर्डाचे अध्यक्ष आणि माजी खासदार डॉ. विजय दर्डा यांनी लिहिलेल्या "रिंगसाइड" पुस्तकाचे प्रकाशन प्रसिद्ध लेखक आणि काँग्रेस खासदार डॉ. शशी थरूर यांच्या हस्ते झाले.

S58. Ans.(b)

Sol. लॅटव्हियन खासदारांनी देशाचे दीर्घकाळ सेवा देणारे आणि लोकप्रिय परराष्ट्र मंत्री, युकेनचे भक्कम पाठीराखे, त्यांचे नवीन राष्ट्रप्रमुख म्हणून कठोर मतदानात निवड केली. 100 जागा असलेल्या सायमा विधानसभेने 2011 पासून देशातील सर्वोच्च मुत्सद्दी एडगर्स रिंकेव्हिक्स यांची चार वर्षांच्या कार्यकाळासाठी अध्यक्ष म्हणून निवड केली.

S59. Ans.(a)

Sol. मायक्रोसॉफ्टने देशातील डिजिटल आणि सायबर-सुरक्षा कौशल्यांमध्ये 6,000 विद्यार्थी आणि 200 शिक्षकांना प्रशिक्षण देण्यासाठी कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालय (MSDE) अंतर्गत प्रशिक्षण महासंचालनालय (DGT) सोबत सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केली आहे.

S60. Ans(d)

Sol. मूलभूत कर्तव्ये यूएसएसआरच्या घटनेतून स्वीकारली गेली आहेत. मूलभूत कर्तव्ये ही देशभक्तीची भावना वाढवण्यासाठी आणि भारताची एकता टिकवून ठेवण्यासाठी सर्व नागरिकांची नैतिक कर्तव्ये म्हणून परिभाषित केली गेली आहेत.

S61. Ans.(c)

Sol. नामांचा पुनरुच्चार टाळण्यासाठी नामा ऐवजी येणाऱ्या शब्दास सर्वनाम म्हणतात.

S62. Ans.(b)

Sol. 'सुज्ञास सांगणे नलगे' या विधानात अनियमित क्रियापद हा प्रकार आला आहे. आहे, पाहिजे, नये, नलगे, नव्हे, नको, नाही यांची मुळ रूपे क्रियापदेच असून त्यात कोणता धातू आहे हे निश्चित सांगता येत नाही म्हणून यास अनियमित क्रियापद असे म्हणतात.

S63. Ans.(a)

Sol. उभयान्वयी अव्ययाच्या एकूण पाच प्रकारात एकच अव्यय 'की' हा पुनःपुन्हा आला आहे.

1. विकल्पबोधक, 2. स्वरुपबोधक, 3. कारणबोधक, 4. उद्देशबोधक, 5. संकेतबोधक

वाक्यातील 'की' चे कार्य लक्षात घेऊन अव्ययाचा प्रकार ठरवावा.

S64. Ans.(d)

Sol. 'अर्थाच्या दृष्टीने केवळप्रयोगी अव्यये निरर्थक वाटली तरी भावना मात्र प्रभावीपणे व्यक्त करतात.' - हे संपूर्ण वाक्य बरोबर आहे.

S65. Ans.(c)

Sol. 'समीरून अजिक्य मोठा आहे.' हायलाईट शब्दाचा कारकार्थ अपादान हा आहे. अंतर, भेद, तुलना दर्शविण्यासाठी ऊन, हून प्रत्यय वापरतात.

S66. Ans.(b)

Sol. 'मुख्याध्यापकांकडून विद्यार्थ्यांना दंड आकरण्यात आला.' हे वाक्य नविन कर्मणी प्रयोगाचे आहे. यामध्ये कर्त्याला 'कडून' प्रत्यय लागतो, कर्म सुरवातीला येते, वाक्यरचना इंग्रजीतील Passive Voice प्रमाणे असते.

S67. Ans.(a)

Sol. 'ने-आण' हा शब्द इतरेतर व्द्वद समासाचे उदाहरण आहे. या सामासिक शब्दांचा विग्रह करतांना आणि, व या समुच्चयबोधक उभयान्वयी अव्ययांचा वापर करावा लागतो.

ने-आण = ने आणि आण.

S68. Ans.(d)

Sol.

'आपण घोडा-घोडा खेळू.' या वाक्यातील हायलाईट शब्दाचा प्रकार पूर्णाभ्यस्त हा आहे. यामध्ये एक पूर्ण शब्द पुन्हा येऊन जोडशब्द तयार होतो.

S69. Ans.(a)

Sol. 'युधिष्ठीर हा पहिला पांडव होता.' या वाक्यातील उद्देश्य 'युधिष्ठीर' हे आहे.

S70. Ans.(b)

Sol. संयुक्त वाक्य - आकाशात ढग जमले आणि मोर नाचू लागला.

S71. Ans.(c)

Sol. लहानपण देगा देवा| मुंगी साखरेचा रवा|

ऐरावत हत्ती थोर| त्याला अंकुशाचा मार|

वरील काव्यपंक्ति दृष्टान्त अलंकार आला आहे. तुकाराम महाराजांनी देवाजवळ लहानपण मागतांना मोठेपणी कोणते कष्ट सहन करावे लागतात याचा दाखला (दृष्टांत) दिला आहे.

S72. Ans.(b)

Sol. 'आम्ही गहू खातो.' या वाक्यात लक्षणा ही शब्दशक्ती वापरण्यात आली आहे. या वाक्याचा अर्थ आम्ही गहूचे पदार्थ किंवा पोळ्या खातो.

S73. Ans.(d)

Sol. 'जीव भांड्यात पडणे' हा वेगळ्या अर्थाचा वाक्प्रचार आहे याचा अर्थ 'काळजी दूर होणे' असा आहे व बाकी तीन वाक्प्रचाराचा अर्थ 'खूप काळजी वाटणे' असा आहे.

S74. Ans.(c)

Sol. 'अनघा' या शब्दाचा अर्थ 'निष्पाप' असा होतो.

S75. Ans.(d)

Sol. चांदणी x कौमुदी ही विरुद्धार्थी शब्दाची जोडी नसून समानार्थी शब्दाची जोडी आहे. बाकी तीन विरुद्धार्थी शब्दांच्या जोड्या आहेत.

S76. Ans.(a)

Sol. 'सारा चोरांचाच बाजार.'

S77. Ans.(d)

Sol. हिरव्या रंगाचे मौल्यवान रत्न = पाचू

S78. Ans.(a)

Sol. दुसऱ्याचे मत अप्रत्यक्षपणे सांगताना एकेरी अवतरण हे विरामचिन्ह वापरतात.

S79. Ans.(b)

Sol. सहस्ररश्मी हा शब्द लेखन नियमानुसार योग्य आहे.

S80. Ans.(c)

Sol. 'कलगी' या शब्दाचे दोन वेगवेगळे अर्थ = पागोट्यावरील रत्नजडीत तुरा - लावणीचा प्रकार

S81. Ans.(b)

Sol. 'खिल्लार' हा शब्द गुरेढोरे यांच्या कळपाला लागू होतो.

S82. Ans.(a)

Sol. वाळ्याची (लहान वाळाच्या पायातील चांदीचा दागीना) - रुणझुण

S83. Ans.(c)

Sol. कडी - कोयंडा

S84. Ans.(d)

Sol. 'धर्मराज' या आलंकारिक शब्दासाठी वरील सर्व पर्याय बरोबर आहे म्हणून उत्तर पर्याय क्रं. d

S85. Ans.(a)

Sol.सुत - मुलगा, सूत - दोरा. (-ह्रस्व - दीर्घ च्या फरकाने शब्दाचा अर्थ बदलतो.)

S86. Ans.(c)

Sol. आपल्या सूर्यमालेतील विविध ग्रहांपैकी पृथ्वी हा एकमेव ग्रह सर्वापेक्षा वेगळा आहे.

S87. Ans.(b)

Sol. याचे कारण आजपर्यंतच्या संशोधनानंतरही केवळ याच ग्रहावर जीवसृष्टी आढळते.

S88. Ans.(d)

Sol. मानवाने पृथ्वीचे वर्णन 'वसुंधरा' असे केले आहे.

S89. Ans.(d)

Sol. सुमारे साडेचार ते पाच अब्ज वर्षांपूर्वी पृथ्वी अस्तित्वात आली.

S90. Ans.(a)

Sol.त्या वेळी तो वायूचा एक तप्त गोळा असावा असा शास्त्रज्ञांचा तर्क आहे.

S91. Ans.(c)

Sol. "the" is not used before a "proper noun", here "Kashmir" is a proper noun, thus "the" should not be placed before it.

S92. Ans.(d)

Sol. The sentence has no error.

S93. Ans.(a)

Sol. "believes" should be replaced with "believe" as plural subject takes plural form of the verb, here "Many devout Hindus" is a plural subject which will take plural form of verb i.e. "believes"

S94. Ans.(b)

Sol. Plebiscite means election

S95. Ans.(a)

Sol. Obfuscation means confusion
Bafflement means confusion

S96. Ans.(a)

Sol.
Vestige means a trace or remnant of something that is disappearing or no longer exists.

S97. Ans.(b)

Sol. Too many cooks spoil the broth means asking many people for advice will cause confusion, and the decision will never be made

S98. Ans.(d)

Sol. easy come, easy go: said when something, especially money, is easily got and then soon spent or lost.

S99. Ans.(a)

Sol. To spill the beans means "To reveal secret information unintentionally"

S100. Ans.(a)

Sol. Requisite means of much importance.

S101. Ans.(c)

Sol. "Abide by" is a phrasal verb which means "To respect or obey a decision, a law or a rule"

S102. Ans.(a)

Sol. "Account for" is a phrasal verb which means "To explain, give a reason"

S103. Ans.(a)

Sol. Mottled means mark with spots or smears of colour.

S104. Ans.(a)

Sol. Mutinous means refusing to obey the orders of a person in authority.
Compliant means cooperative

S105. Ans.(a)

Sol. Myriad means in large numbers.

S106. Ans.(a)

Sol. Natal means inherent or by birth.

S107. Ans.(c)

Sol. Pensive means deep in thought

S108. Ans.(a)

Sol. Optometrist means a specialist who tests

S109. Ans.(c)

Sol. Excursion means a short journey made by a group of persons together.

S110. Ans.(a)

Sol. Baffle means totally bewilder or perplex

S111. Ans.(b)

Sol. Ballast means "heavy substance used to add stability or weight"

S112. Ans.(a)

Sol. Baroque means highly ornate.

S113. Ans.(a)

Sol. “with” should replace “by” as “cope with” is a phrasal verb which means to deal with difficulty.

S114. Ans.(d)

Sol. No improvement.

S115. Ans.(c)

Sol. “compelled to ask” is the correct replacement as compel takes an infinitive after it thus “to ask ” is correct, also the sentence is in past tense thus “compelled” will be used.

S116. Ans.(c)

Sol. Refer to, “Not surprisingly, a bumblebee-size bat that lives in caves in Thailand eluded detection until 1973.

S117. Ans.(d)

Sol. It is the finding of the cryptozoologists that keep their dream alive.

S118. Ans.(b)

Sol. Myths refer to traditional stories involving supernatural beings or events.

S119. Ans.(a)

Sol. Refer to, “Size and habitat are often responsible for an animal's having been overlooked.”

S120. Ans.(c)

Sol. refer to, “As cryptozoologists follow such leads into little-explored areas, they remain optimistic that it is not too late to uncover sensational surprises.”

Adda247

मराठी